

ΤΟ ΤΡΑΙΝΟ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Τεύχος 10 Δεκέμβρης '00 Άνευ Αντιτίμου

Καθημερινά υποκύπτουμε σε χιλιάδες εκβιασμούς...
Ένας ορισμός της ζωής μιλά για αυτήν ως κίνηση.
Όμως το κορμί δεν κινείται, βαδίζει πάνω-κάτω σε
δρομολογημένες -ασφαλείς- διαδρομές.
Τα μάτια δεν κινούνται εγκλωβίζονται στην κενότητα
όλων όσων διακυρήτουν την πληρότητα.
Τα χείλη δεν τραγουδάνε νέα τραγούδια,
αλλαλάζουν διαταγές και οδηγίες.
Τα αυτιά παραμένουν κουφά, ανοίγουν
μόνο στην σιγουριά της επανάληψης.
Τα χέρια αντί να χαϊδεύουν και να σκίζουνται,
προτιμούν την ασφάλεια του τηλεκοντρόλ.
Και την συνειδηση πολλοί
θα ήθελαν να την δουν
να συνοδεύει τις ήδη
παγωμένες τους στιγμές.
Και έτσι περνούν
οι μέρες μετρώντας
τις διαταγές και τις επιβολές,
τις στάσεις και τα γεύματα,
τις διακοπές και
το ποσό της εξαγοράς μας.
Όμως ο ηλεκτρονικός υπολογιστής
δεν μπορεί
να κατεβάσει
την θερμοκρασία στους -273°C .

Καλύτερα στην φωτιά της ζωής.

Τι μένει σε 'μας; Ίσως ένα...

**ΧΤΥΛΗΜΑ
ΣΤΗΝ
ΚΑΡΔΙΑ**

Παρά στον Πάγο της Επιβίωσης.

Ήρθε λοιπόν και ο Δεκέμβρης, όπως πρόβλεψαν οι έγκυροι αθρογράφοι των εφημερίδων μας... Και 'μεις δε μπορούμε παρά να συνεχίζουμε επειδή δε μπορεί να νεί παρά να συνεχίζει... Το Τραίνο εκδίδεται από μια συλλογικότητα χωρίς κοινή θεωρητική βάση. Υπάρχουν κάποια πράγματα στα οποία διαφωνούμε και υπάρχουν κάποια στα οποία συμφωνούμε, στην βάση των συμφωνιών εκδίδεται και το έντυπο. Τα κείμενα τα οποία είναι ανυπόγραφα φέρουν την ευθύνη της συλλογικότητας, τα ανυπόγραφα κείμενα φέρουν την ευθύνη του υπογράφοντος. Δεν αναγνωρίζουμε καμία απολύτως πνευματική ιδιοκτησία, το Τραίνο είναι ελεύθερο για οποιαδήποτε χρήση. Δεν αποτελούμε πολιτική ομάδα (χωρίς αυτό να σημαίνει ότι το Τραίνο δεν είναι πολιτικό έντυπο), και δεν είμαστε σε καμία περίπτωση παράρτημα ή μαγαζάκι τρίτων. Το έντυπο είναι αυτοχορηματοδοτούμενο, πράγμα που σημαίνει ότι τα χρήματα τα βάζουμε από την τσέπη μας. Κείμενα που μας δίνονται μπαίνουν ως έχουν ή καθόλου. Η κριτική, η επικοινωνία, η συνεργασία και η συμπαράσταση (ηθική και υλική) είναι απαραίτητες. Η διεύθυνση μας είναι: Τ.Θ. 1013-Τ.Κ. 71001 Ηράκλειο Κρήτης

Στη στήλη του προηγούμενου φύλλου, μιλούσαμε για τον τρόπο με τον οποίο τα αφεντικά χρησιμοποιούν την ιεραρχία στην παραγωγή, ως μέσο για την οργάνωση του καταναγκασμού στην εργασία. Μια βασική επίσης συνιστώσα αυτής της οργάνωσης του καταναγκασμού στο σύμπαν της καπιταλιστικής εργασίας, είναι η πειθαρχία του χρόνου.

Ο καπιταλισμός υπήρξε η πρώτη μορφή κοινωνικής οργάνωσης που χρησιμοποίησε το χρόνο για την οργάνωση της παραγωγής. Στις προβιομηχανικές περιόδους, η εργασία οργανωνόταν με βάση διαφορετικές ποιότητες μέτρησης. Για παράδειγμα η εργασία των τεχνιτών π.χ. ρολογιών, ή των εργατών γης καθοριζόταν με βάση το ποσό του παραγόμενου προϊόντος. Δηλαδή ένας ωρολογοποιός θα παρήγαγε καθημερινά 5 ρολόγια, ή ένας εργάτης γης θα έπρεπε να σκάψει μια έκταση ορισμένων τετραγωνικών μέτρων γης. Με αυτό τον τρόπο όμως ο τεχνίτης, ή ο εργάτης γης επέβαλε τον ρυθμό της παραγωγής, δηλαδή τον ρυθμό της εργασίας του στα αφεντικά. Επέβαλαν δηλαδή το χρόνο "τους", έστω κι αν δεν ήταν χρόνος πλήρως απαλλοτριωμένος από τους ίδιους (δηλαδή χρόνος που οι ίδιοι να αποφασίζουν για το πώς και γιατί θα διατίθεται), στην διαδικασία της εργασίας.

Αυτό ακριβώς "το πάνω χέρι" στον έλεγχο του χρόνου έρχεται να πάρει από τους εργάτες "η επιστημονική οργάνωση της εργασίας που επιθυμεί ο Τέϋλορ, ο οποίος προτείνει την αποσύνθεση των κινήσεων μιας συγκεκριμένης εργασίας, δηλαδή τη διάσπαση της τεχνικής στα επιμέρους τμήματά της, την αποειδίκευση (θυμάστε τι λέγαμε για το αιώνιο όνειρο του καπιταλισμού να είναι όλοι οι εργαζόμενοι όσο το δυνατόν ανειδίκευτοι για να μπορεί να τους αντικαθιστά εύκολα;).

Αλλά την ουσιαστική αξιοποίηση της μονάδας χρόνος εργασίας καθιερώνει ο φορντισμός στις αρχές της δεύτερης δεκαετίας του 20ου αιώνα, εφαρμόζοντας την αλυσίδα παραγωγής με την κατασκευή των πρώτων αυτοκινητοβιομηχανιών. Εκεί ο εργαζόμενος αποσυντίθεται κυριολεκτικά (ίσως δεν υπάρχει εκπληκτικότερη αναπαράσταση αυτής της πραγματικότητας από αυτήν που δημιουργεί ο Τσάπλιν στους "Μοντέρνους Καιρούς"), ενώ τα αφεντικά εκδικούνται την ατίθαση νεαρή εργατική τάξη παίρνοντας στα χέρια τους το χρόνο, δηλαδή το ρυθμό της παραγωγής. Αυτό που επέτρεψε στον καπιταλισμό να λειτουργήσει, -δηλαδή όπως ξαναείπαμε να αυξάνει συνεχώς την παραγωγή- κυρίως μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο, ήταν κατά κύριο λόγο η αύξηση του ποσού της εργασίας στη μονάδα του χρόνου, που συνιστά διαρκή αύξηση της έντασης της πειθαρχίας του χρόνου, διαδικασία που ονομάστηκε **εντατικοποίηση της παραγωγής**. Και αυτή η εντατικοποίηση της παραγωγής είχε σαν αποτέλεσμα την εντατικοποίηση της παθολογίας της εργασίας: από "ατυχήματα" χειρουργικής φύσης (τραύματα) μέχρι αντιδράσεις του ανθρώπινου ψυχισμού (νευρώσεις κτλ), η καπιταλιστική εργασία αποτελεί ένα από τους κύριους γενεσιουργούς παράγοντες της ασθένειας.

Πάντως η πειθαρχία του χρόνου δεν περιορίζεται στο καπιταλιστικό εργοστάσιο, αλλά σε όλους τους τομείς της παραγωγής, είτε πρόκειται για επιχειρήσεις, είτε για υπηρεσίες του τριτογενή τομέα. Κι αν τα αφεντικά δεν έχουν την δυνατότητα να εκμεταλλευτούν ακόμη περισσότερο το χρόνο της εργασίας, πράγμα που σκοντάφτει τόσο στην αντίδραση των ίδιων των εργαζόμενων, όσο και στο ότι όλο και περισσότερο οι ρυθμίσεις αυτές αγγίζουν τα όρια των βιολογικών δυνατοτήτων τους (πράγμα που είναι σύμφορο για τα ίδια τα αφεντικά, αφού αυξάνει το κόστος επιδιόρθωσης της εργατικής δύναμης δηλαδή της ιατρικής περίθαλψης), έχουν ωστόσο τη δυνατότητα να μειώσουν τη "φυσική" απώλεια χρόνου εργασίας. Για παράδειγμα υπάρχουν πρόσφατες αναφορές από τις ΗΠΑ, όπου οι επιχειρήσεις αναγκάζουν τους εργαζόμενους να φοράνε πλαστικές παιδικές πάνες (πάμπερς), ώστε να μη χάνεται χρόνος κατά την εκτέλεση των βιολογικών τους αναγκών.

Ωστόσο οι εργαζόμενοι, δηλαδή αυτοί που έχουν το ρόλο των εκτελεστών στη διαδικασία της παραγωγής (όσο και στην κοινωνία) διατηρούν τη δυνατότητα να απαντήσουν και στον τρόπο που χρησιμοποιεί τη διάσταση χρόνος ο καπιταλισμός. Για παράδειγμα για σκεφτείτε τη συλλογική λούφα με διάφορες προφάσεις... Όμως αυτό είναι μια άλλη ιστορία.

Σημείωση: Στο κείμενο αυτό εξετάσαμε την διάσταση "πειθαρχία του χρόνου", χωρίς να αναφερθούμε συνολικά στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζεται το ζήτημα "χρόνος" από το κεφάλαιο σήμερα. Αυτό θα το πράξουμε σε ένα μελλοντικό άρθρο, που θα μιλήσουμε για παράδειγμα για το 8ωρο, το 35ωρο κ.λ.π.

Η μικρή μετάφραση που ακολουθεί προέρχεται από ένα άρθρο της ισπανικής εφημερίδας "EL PAIS".

Το μίνι μοντέλο οικονομικής πρακτικής που περιγράφεται δεν συνιστά βέβαια κανένα... πρότυπο επαναστατικής οικονομίας ούτε η εμβέλεια της εναλλακτικής δυναμικής του είναι τέτοια που να επιτρέπει "εnthουσιώδη" μνεία -άλλωστε όλοι γνωρίζουμε πολύ καλά το πώς ο καπιταλισμός έχει απορριπτώσει το περίφημο "εναλλακτικό" μετατρέποντάς το σε βαλβίδα εκτόνωσης των κλυδωνισμών που ενίοτε το ίδιο τον προκαλέσει.

Ωστόσο, περιέχει στην οργάνωση και τη λογική του κάποια στοιχεία δυνάμει ανατρεπτικά, η αρχή "από τον καθένα σύμφωνα με τις δυνατότητές του στον καθένα σύμφωνα με τις ανάγκες του" βρίσκει κάποια εφαρμογή, η διαμεσολάβηση του χρήματος εν μέρει καταργείται (μπορεί να εισάγονται άλλες "μονάδες μέτρησης" αλλά το γεγονός ότι το κόστος ρυθμίζεται προσωπικά βάσει ελεύθερης συμφωνίας και όχι διμερώς, κάπου εξοβελίζει τον απρόσωπο και άτεγκτο χαρακτήρα της χρηματιστικής αγοραίας οικονομίας, πράγμα το οποίο βαρύνει περισσότερο στην όλη λογική) κλπ.

Πάνω απ' όλα όμως, διαφαίνεται η δυνατότητα των απλών ανθρώπων να επανοούν, να επεξεργάζονται και να προωθούν σε καθημερινό επίπεδο άλλους τρόπους συναλλαγής και συνύπαρξης με θεμέλιο την υποκειμενική τους βούληση για το καλύτερο και δικαιότερο. Σε μια εποχή που κυριαρχεί καθολικά σχεδόν το (ΦΑΙΝΟΜΕΝΙΚΑ άθραυστο) μοντέλο της πολιτικής οικονομίας με τη σύγχρονη μορφή της του νεοφιλελευθερισμού, ανάλογες μικρές προσπάθειες υπενθυμίζουν ότι αυτό δεν είναι το μόνο σύστημα που θα μπορούσε να υπάρχει (άλλωστε η πολιτική αυτή οικονομία δεν αποτελεί παρά συστημική

(ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΝΑ) ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΤΡΟΠΟΙ

πρακτική των τελευταίων 200 χρόνων της ανθρωπίνης-επιστήμης- Ιστορίας).

Οι άνθρωποι "της διπλανής πόρτας", που δεν είναι τεχνοκράτες, managers, "ειδικοί" κάθε είδους, μπορούν -και ιστορικά το έχουν πράξει- να οργανώσουν από μόνοι τους με τρόπο λειτουργικό τις συναλλαγές τους, την προσφορά υπηρεσιών και τον καταμερισμό εργασίας μακριά από τον απάνθρωπο, αλλοτριωτικό και ατομικιστικό τρόπο που μεθοδευμένα-τεχνητά έχει επιβληθεί από την αγοραία οικονομία του καπιταλιστικού σχεδιασμού, αποδεικνύοντας ότι ο τελευταίος δεν είναι "μία αναπόφευκτη εξέλιξη που διέπει αναγκαστικά τις περιπλοκές σχέσεις των σύγχρονων κοινωνιών".

Μικρές και ανεπαρκείς απαρχές προσπάθειών όπως η παρακάτω, με τη συνεχή επεξεργασία, βελτίωση, συνεργασία και πρακτική δοκιμασία μπορούν μακροπρόθεσμα να αποβούν επικίνδυνες. Χωρίς να γινόμαστε μαζιμαλιστές, ας τους δώσουμε προσοχή.

...ΓΙΑΤΙ ΠΟΛΛΟΙ "ΜΙΚΡΟΙ" ΑΝΘΡΩΠΟΙ, ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΜΑΖΙ ΠΟΛΛΑ "ΜΙΚΡΑ" ΠΡΑΓΜΑΤΑ, ΣΕ ΠΟΛΛΑ "ΜΙΚΡΑ" ΜΕΡΗ, ΜΠΟΡΟΥΝ Ν' ΑΛΛΑΞΟΥΝ ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ.

ΑΛΛΕΡΓΙΚΟΙ ΣΤΟ ΧΡΗΜΑ

("El Pais" seminal, 27-9-1999)

Ο Φερνάντο Θεμπράνος δεν είναι άνεργος. Ούτε τα άλλα μέλη της συνεργατικής του, όπως η Μαρίζα, καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής και ο Αντόνιο, δικηγόρος. Γνωρίστηκαν σε ένα σχολείο για ενήλικες και αποφάσισαν να δημιουργήσουν ένα "χώρο" στον οποίο οι σχέσεις δε θα υπόκεινται στο σύστημα της αγοράς, που θεωρούν άδικο. Στην περίπτωση τους οι σχέσεις ανταλλαγής είναι ιδεολογικό ζήτημα.

Σε πρώτη φάση, κατάρτισαν ένα δελτίο στο οποίο οι συνεργάτες εξηγούν τι είδους αγαθά ή γνώσεις είναι

διατεθειμένοι να ανταλλάσουν. Ένα είδος καταλόγου. Μ' αυτό τον τρόπο, καθένας γνωρίζει σε ποιόν μπορεί να απευθυνθεί όταν χρειάζεται κάτι. Δεν καθορίζονται τιμές, το κόστος κάθε υπηρεσίας γίνεται αντικείμενο ελεύθερης συμφωνίας ανάμεσα σ' αυτόν που την προσφέρει και σε εκείνον που τη ζητά, και η τιμή της δεν υπολογίζεται σε πεσέτες¹ αλλά στη μονάδα μέτρησης που έχει ορίσει: "νοδίνες", "φουτόνες", "ίριδες"²...

Οι ανταλλαγές δεν είναι διμερείς όπως στο παραδοσιακό σύστημα. Δεν ισχύει δηλαδή το "εγώ σου δίνω πχ τυρί και εσύ σιτάρι". Κάθε φορά που κάποιος απ' τους συνεργάτες χρειάζεται κάτι, το χρέος δεν γίνεται αντικείμενο συμβολαίου με εκείνον που το προσφέρει αλλά με όλους τους συνεργάτες της ομαδοποίησης.

Η διαδικασία είναι απλή, αλλά απαιτεί μια ορισμένη αλλαγή νοοτροπίας. Για παράδειγμα, ο Φερνάντο, που είναι ένας Μαδριλένος ψυχολόγος 39 ετών και μέλος συνεργατικής ανταλλαγών "Το Φόρουμ", θέλει να καλέσει σε δείπνο κάποιους φίλους, αλλά δεν έχει χρόνο για να μαγειρέψει. Ψάχνει λοιπόν στο κατάλογο της συνεργατικής του και βλέπει πως ο Λουίς προσφέρεται να φτιάχνει φαγητά. Του τηλεφωνεί και συμφωνούν στην αξία της υπηρεσίας αυτής, όχι σε πεσέτες, αλλά σε "φόρος" που είναι η μονάδα μέτρησης που έχουν επιλέξει στη συνεργατική τους. Αν υποθετικά, κανονίσουν πως το δείπνο αξίζει 50 "φόρος", αυτό δε σημαίνει πως ο Φερνάντο πρέπει να πληρώσει τον Λουίς με τις υπηρεσίες που αυτός προσφέρει, που στη περίπτωση είναι ψυχολογική υποστήριξη μεταφορές

με το αυτοκίνητο ή εγκατάσταση βάσεων δεδομένων⁴. Το αποτέλεσμα του εγχειρήματος είναι ότι ο Λουίς μετρά για λογαριασμό του 50 "φόρος" που μπορεί να "ρευστοποιήσει" ζητώντας εργασίες αυτής της αξίας από οποιοδήποτε μέλος του δικτύου που προσφέρει κάτι το οποίο αυτός ο (Λουίς) χρειάζεται, και ότι ο Φερνάντο θα έχει μια οφειλή 50 "φόρος" που θα πρέπει να τακτοποιήσει με οποιοδήποτε άλλο μέλος της ομάδας που μπορεί να του ζητήσει κάτι.

Τι διαφορά υπάρχει ανάμεσα στο σύστημα αυτό και το σύνηθες της ανταλλαγής σε πεσέτες;

Η συγκεκριμένη ανταλλαγή επιτρέπει, πχ σε άνεργους που δε διαθέτουν χρήματα, να ικανοποιούν τις ανάγκες τους αξιοποιώντας τις ικανότητες και τις γνώσεις τους που πολλές φορές δε ζητάει η αγορά. Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι χωρίς δουλειά και ξέροθι να κάνουν πολλά πράγματα αλλά δεν έχουν "τίτλους", "πτυχία" κλπ και έτσι δε βρίσκουν εργασία. Με τον παραπάνω τρόπο μπορούν να έχουν πρόσβαση σε ότι χρειάζονται και, επιπροσθέτως, να ενισχύουν την αυτοεκτίμησή τους.

(Σ.τ.Μ.)

1. Το Ισπανικό εθνικό νόμισμα.

2. Τυχαία ονόματα που εφευρίσκονται ως "μονάδες μέτρησης" της συνεργατικής. Δεν αντιστοιχούν σε προϋπάρχουσες λέξεις και άρα σημασίες της Ισπανικής γλώσσας.

3. Με τη λέξη "παραδοσιακό" εννοείται εδώ, όπως γίνεται αντιληπτό, το ισχύον-τρέχον καπιταλιστικό σύστημα χρηματικών συναλλαγών.

4. Στοιχεία που έχουν να κάνουν με τη πληροφορική, τους υπολογιστές.

Οφείλουμε πριν αρχίσουμε ένα πρώτο ξεκαθάρισμα: σε όποιον κάτοικο αυτής της πόλης δεν γεννήθηκε η επιθυμία, όταν αντίκρισε την κεντρική της πλατεία, να στήσει στο απόσπασμα τόσο αυτούς που συνέλαβαν την ιδέα της ανάπτυξής της, όσο και τον αρχιτέκτονα που την εφάρμοσε, θεωρούμε ότι πάσχει από βαρύτατη μορφή διανοητικής σήψης και του συστήνουμε να μην διαβάσει αυτό το κείμενο. Η πλατεία Ελευθερίας, τρία χρόνια μετά την αρχή του αούστολου βιασμού της από τα κατασκευαστικά συνεργεία του δήμου, πήρε πριν λίγες ημέρες την τελική αποκρουστική της μορφή, με την ανέγερση ενός ημικυκλικού μνημειο-σκουπιδοτενεκέ στην ανατολική της πλευρά (αυτός ο πολιτισμός σε στιγμιαίες αναλαμπές αυτοσυνείδησης αναγνωρίζει ότι μόνο σκουπίδια μπορεί να παράγει, και φτιάχνει τουλάχιστον χωματερές για την συλλογή του). Είχε προηγηθεί η καταστροφή του ανατολικού κήπου με το ξεριζώμα όσων δέντρων εμποδίζουν τα σχέδια των εργολάβων, η ενοποίηση των δυο χωριστών τμημάτων της, η επένδυση με μάρμαρο όλης της έκτασής της, η σχεδίαση χώρου που θα φιλοξενεί τον κρατικό πολιτισμό (μπάντες του δήμου) και τέλος τα πανηγυρικά της εγκαίνια από την κεντρική και την τοπική κρατική εξουσία.

Οφείλουμε πριν συνεχίσουμε ένα δεύτερο ξεκαθάρισμα: όλα τα σχέδια της τοπικής κρατικής εξουσίας γι' αυτό που ονομάστηκε "ανάπλαση της πλατείας", πέρασαν χωρίς την παραμικρή ικμάδα αντίστασης τόσο από τους κατοίκους αυτής της πόλης, όσο κυρίως από αυτούς που αυτοπροσδιορίζονται με χαρακτηριστικά εναντίωσης στην κυριαρχία. Πράγμα που σημαίνει ότι οφείλουμε μια αναγνώριση εκείνου του τμήματος των ευθυνών που μας αναλογούν.

Η πλατεία Ελευθερίας λοιπόν, δεν μπόρεσε να ξεφύγει από τον γεωγραφικό ορίζοντα της πολεοδομικής ανασυγκρότησης που σχεδίασαν τα μεγαλεπήβολα σχέδια της τοπικής αρχής. Κάθε άλλο: είχε την ατυχία, ατυχία εν μέρει προσδιορισμένη από την κεντρική της θέση στην πόλη, να βρεθεί στο μάτι του κυκλώνα αυτής ακριβώς της διαδικασίας. Μιας διαδικασίας που διανύει τα τελευταία χρόνια την δεύτερη φάση της, όπου βλέπουμε ένα πλήθος γυαπών να έχουν στηθεί σε διάφορα -κυρίως ιστορικής σημασίας- σημεία εντός των τειχών της πόλης.

Η πρώτη φάση αυτής της ανασυγκρότησης άρχισε στα τέλη της δεκαετίας του '60, παρόλο που καθ' όλη την διάρκεια του 20ου αιώνα η καταστροφική μανία της εξουσίας επεμβαίνει δραστικά, μετασχηματίζοντας την πόλη, ώστε να την κάνει αξιοποιήσιμη για το κεφάλαιο. Για παράδειγμα την δεκαετία του '30 γκρεμίζεται μεγάλο τμήμα των βόρειων τειχών της πόλης (ενετικά Νεώρια), ώστε να επιτευχθεί η κατασκευή αποβάθρας για να γίνει ευκολότερη η πρόσβαση των πλοίων στο λιμάνι, με αποτέλεσμα την οριστική διάλυση της ιστορικής συνοχής των τειχών.

Ωστόσο την δεκαετία του '60 μπαίνουν τα θεμέλια για την ολοκληρωτική αλλοίωση του πολεοδομικού χαρακτήρα της πόλης. Μέχρι τότε το Ηράκλειο εκτεινόταν στα χωροταξικά πλαίσια που τα όρια τους καθοριζόταν από

τα τείχη που έχτισαν οι Ενετοί τον 17^ο αιώνα για να οχυρώσουν την πόλη ενάντια στην πολιορκία των Τούρκων. Έξω από τα τείχη, όπως αναφέρουν λαογραφικά εγχειρίδια της εποχής, υπήρχαν λίγοι μόνο οικισμοί που κατοικούνταν από "φτωχές αγροτικές οικογένειες".

Η εντός των τειχών πόλη διατηρούσε μια παραδοσιακή αρχιτεκτονική, με πολλά πετρόχτιστα καλντερίμια, στενά σοκάκια, αρκετά νεοκλασικά και εκλεκτιστικά κτίρια (κάποια σημαντικής αισθητικής αξίας), πάρκα, πλατείες σε διάφορα σημεία της πόλης, συνοικίες με τεκέδες και μπουρδέλα στην δυτική έξοδο της πόλης (Λάκος), η βιομηχανική ζώνη στα ανατολικά, λίγα εμπορικά μαγαζιά, καφενεία, ζαχαροπλαστεία κλπ.

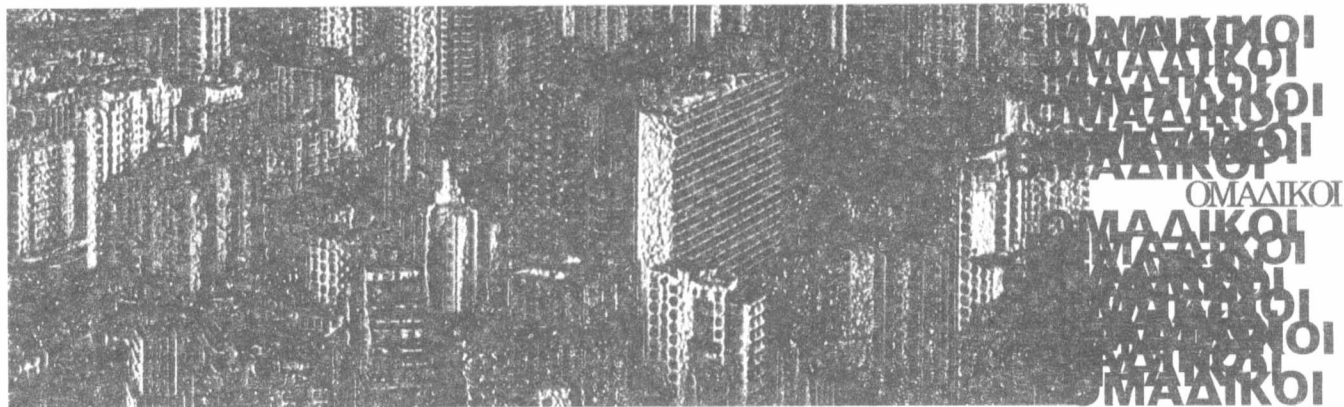
Σε εκείνη την φάση αρχίζει η οικοδομική έκρηξη, λόγω του μεγάλου τμήματος αγροτικών στρωμάτων που ωθείται στην εσωτερική μετανάστευση από όλη την Κρήτη, οπότε η πόλη αλλάζει σταδιακά πολεοδομική όψη προκειμένου να στεγάσει τις θλιβερές φιλοδοξίες του ανερχόμενου μικροαστισμού.

Καταστρέφονται τα καλντερίμια και τα σοκάκια για να διανοιχθούν δρόμοι μεγάλης κυκλοφορίας, γκρεμίζονται όσα αρχιτεκτονικά τμήματα εμποδίζουν την επέκταση, κατασκευάζονται πολυκατοικίες και εμπορικά καταστήματα μαζικής κατανάλωσης στη εντός των τειχών πόλη, ενώ ταυτόχρονα αρχίζει η ραγδαία επέκταση της πόλης έξω από τα τείχη, επέκταση που είναι υποκείμενη της λογικής "όπου έχω ένα κομμάτι οικόπεδο να φτιάξω ένα κεραμίδι για να βάλω από κάτω το κεφάλι μου".

Προφανώς όλα αυτά γίνονται χωρίς κανένα πολεοδομικό σχέδιο, ειδικά για την εκτός των τειχών πόλη και οι διάφορες περιοχές που συγκροτούν οικισμούς, αρχίζουν αμέσως τους γνωστούς τους "αγώνες" για να μπουν στο σχέδιο της πόλης (και να πάρουν ηλεκτρικό και νερό), όπου γίνονται πολύ γρήγορα η εκλογική πελατιά της οσοιαδημοκρατίας (να και το "πράσινο νησί"). Όμως ειδικά για την εκτός των τειχών πόλη, όλα αυτά γίνονται με τόσο βάρβαρο τρόπο, που προκαλούν τις αντιδράσεις των παραδοσιακών κατοίκων στα σχέδια των εργολάβων. Έτσι οι δρόμοι δεν διανοίγονται όσο θα "έπρεπε", οι πολυκατοικίες χτίζονται η μια πάνω στην άλλη και μπροστά και ανάμεσα σε παραδοσιακά φτωχά οικίσματα (αρκεί να "βλέπουν" στους εμπορικούς δρόμους), τα τείχη -παρά τις περί του αντιθέτου ορέξεις- επιμένουν... Γι' αυτό το Ηράκλειο, που του ορίστηκε ως πεπρωμένο να ισορροπεί ανάμεσα στη λύσσα του μικροαστικού ιμπεριαλισμού και στο πείσμα της παραδοσιακής κουλτούρας, είναι η πόλη με την "χειρότερη" -με μέτρο τον καπιταλιστικό ορθολογισμό- ρυμοτομία στην Ελλάδα και με το πιο έντονο συγκοινωνιακό πρόβλημα.

Αυτό που μόλις περιγράψαμε είναι πολύ αδρά το σκηνικό της πρώτης πράξης της πολεοδομικής ανασυγκρότησης, σκηνικό που στήθηκε όπως είπαμε γύρω από το έργο "στεγαστικό πρόβλημα".

Αντίθετα στην δεύτερη φάση ανασυγκρότησης, στην οποία εντάσσεται η ανάπλαση της πλατείας, ο κυρίαρχος λόγος χρησιμοποιεί τα νοήματα της αισθητικής. Η σημασία

Η πλατεία Ελευθερίας έγινε το βασίλειο του “μαρμαρωμένου βασιλιά”. Μόνο η διαστροφή που υποκρύπτει το εθνικό αυτό παραμύθι, θα μπορούσε να εμπνεύσει το μαρμάρινο αυτό τερατούργημα στο κεφάλι του αρχιτέκτονα του. Και η συστάδα των κυλινδρικών στύλων από αλουμίνιο, ύψους πάνω από 30 μέτρα, ο καθένας, που την διασχίζουν από την μια άκρη ως την άλλη η θα μπορούσε να είναι; Πάντως όχι πολλοί μαζί πύργοι της Πίζας, ούτε μόνο η “επανάσταση του μικροαστισμού” (μήπως καλύτερα ο ομαδικός τάφος των μικροαστών;), όπως διατείνεται ο κατασκευαστής τους. Μάλλον πρέπει να είναι οι φαλλοί των γελωτοποιών της αυλής του βασιλιά και μάλιστα φαλλοί σε ημιτελή στύση (όπως οι εθνικές σημαίες που κυματίζουν καμιά φορά μεσίστια). Όπως και να ‘χουν τα πράγματα, αισθητικά και στο σύνολό του, το σύμπλεγμα ογκώδης μαρμάρινη επιφάνεια, πνιγμένα δέντρα και πάγκοι χωρίς υποστήριγμα πλατάνη, πλαγιοκοπημένοι στύλοι, είναι δύσκολο να συλληφθεί νοητικά έξω από την αισθητική του σοσιαλιστικού ρεαλισμού. Ωστόσο αυτή είναι και η αισθητική του μεταμοντερνισμού: η αυτοκρατορία της

γκλαμουριάς, που είναι ταυτόχρονα η αυτοκρατορία του κιτς.

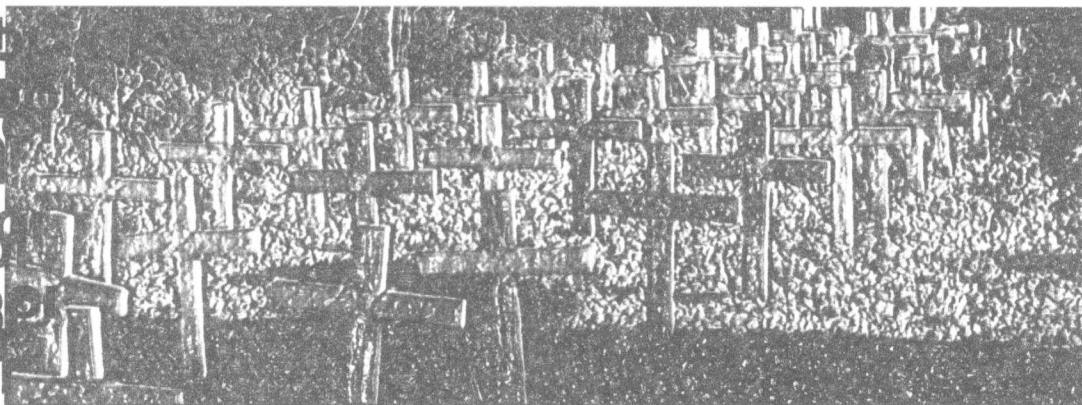
Όσο για την λειτουργικότητα του χώρου, το όραμα κάθε μοντερνιστικού αρχιτεκτονικού ρεύματος, αρκεί να τολμήσει να περάσει κάποιος, από κάποιο σημείο της πλατείας μια οποιαδήποτε καλοκαιρινή στιγμή· λόγω της ιδιότητας που έχει το λευκό μάρμαρο να αντανακλά σχεδόν το σύνολο της ηλιακής ακτινοβολίας που προσπίπτει πάνω του, δημιουργείται μια αποπνικτική ατμόσφαιρα στο χώρο από την υψηλή θερμοκρασία και της αντανακλάσεις.

Εξάλλου οι πλατείες, ειδικά στις μεγάλες πόλεις, αν μη τι άλλο λειτουργούσαν ανέκαθεν ως τόπος συνάντησης των ανθρώπων. *Πόσες συζητήσεις και πόσες φιλίες, πόσοι έρωτες και πόσοι χωρισμοί, πόσα παιχνίδια και πόσες γιορτές, πόσες συγκρούσεις και πόσες εξεγέρσεις, πόσες αδιαμεσολάβητες ανθρώπινες σχέσεις εκκολάφθηκαν, άνθισαν, γονιμοποιήθηκαν, πήραν σάρκα και οστά σ' αυτούς τους τόπους ανέκαθεν; Ποιος άνθρωπος θα μπορούσε να εμπνευστεί από την συγκεκριμένη πλατεία, να την γνωρίσει, να την αγαπήσει, να θελήσει να βιώσει το χρόνο της έστω και για ένα έναστρο βράδυ; Σ' αυτό, όπως είπαμε ο στόχος της δημοτικής αρχής είχε απόλυτη επιτυχία.*

Υπάρχει ακόμα ένα σημείο, αυτό που θα λέγαμε *πολιτικό* με την πιο αυστηρή του έννοια, που το αφήσαμε για το τέλος. Για την "ανάπλαση της πλατείας Ελευθερίας" κάποιοι άνθρωποι σχεδίασαν, συζήτησαν, αποφάσισαν και έπραξαν χωρίς να ρωτήσουν κανένα, γι' αυτή τους την στάση. Αποφάσισαν δηλαδή να διαθέσουν σχεδόν ένα δισεκατομμύριο δραχμές σύμφωνα με τον επίσημο προϋπολογισμό, για να πετύχουν τις επιδιώξεις τους. Όμως αν μη τι άλλο, τα χρήματα αυτά, ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησης, αφορούσαν όλους τους κατοίκους αυτού του τόπου. Δεν είχαμε και δεν θα έχουμε ποτέ καμία αυταπάτη για την "δημοκρατικότητα" καμίας εξουσίας (τοπικής, ή κεντρικής, κρατικής ή ιδιωτικής), όμως όσοι διατηρούν ακόμα στα κεφάλια τους τέτοιες στοιχειωμένες ψευδαισθήσεις, ας το ξανασκεφθούν.

Ξεκίνησαμε αυτό το κείμενο με ένα αφορισμό. Ζούμε είτε το θέλουμε είτε όχι σ' αυτή την πόλη και κάποιοι από μας την αγαπάμε κιόλας. Καθημερινά στους χώρους που κινείται ο καθένας από εμάς, έρχεται σε επαφή με πολλούς ανθρώπους που ζουν και αυτοί εδώ. Σε καμία συζήτηση που κάναμε δεν ακούσαμε ποτέ από κανένα να πει οτιδήποτε θετικό για την "αναπλασμένη" πλατεία της. Ωστόσο όση οργή κι αν διακρίναμε στην κριτική τους, τόσο παθητικότητα αντιμετωπίσαμε στην προτροπή μας να κάνουνε κάτι. Αυτή η στάση δεν μας εκπλήσσει αν την εντάξουμε στο πλαίσιο της ιδιότητας του ατόμου σήμερα, που μια όψη της είναι: "προκειμένου να κουνήσω το δακτυλάκι μου, τσιμέντο (ή μάρμαρο) να γίνει". Ωστόσο, όσο η στάση αυτή διαιωνίζεται, τόσο η κυριαρχία θα επεκτείνει το πεδίο της δράσης της. Γι' αυτό ας έχουν όλοι υπόψη τους ότι καινούργιες "αναπλάσεις" τους (και μας) περιμένουν. Πάντως εμείς έχουμε υπόψη μας και κάτι άλλο: "Κάτω από το πλακόστρωτο βρίσκεται η ακρογιαλιά".

Χωρίς καμία μελαγχολία...

Julie's been workin' for the drug squad

Την Ντόλλυ απ' τη φωτιά
Ποιος θα τη σώσει;
Μόνο ο Carnation
Μπορεί να την γλιτώσει.
Παλιό διαφημιστικό τραγούδι

Όλα όσα ακολουθούν είναι μια στιγμή της θεωρίας, διότι η θεωρία οφείλει εξίσου με οτιδήποτε που τουλάχιστον θέλει να αποκαλείται ζωντανό, να είναι εφήμερη.

Ας ξεκινήσουμε με μια αίρεση· από τις εκθέσεις που γράφαμε στο γυμνάσιο ως και τα πανεπιστημιακά συγγράμματα γίνεται συνέχεια λόγος για το “πρόβλημα των ναρκωτικών”¹

Υποτίθεται, σύμφωνα με τα ίδια τα πανεπιστημιακά συγγράμματα, ότι κοινωνικό πρόβλημα θα πρέπει να θεωρηθεί ότι απασχολεί και βασανίζει ένα αρκετά μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας -εξού και το κοινωνικό. Αν δούμε όμως αριθμητικά το "πρόβλημα των ναρκωτικών", οι θάνατοι από ναρκωτικά και ο αριθμός των "ναρκομανών" είναι πραγματικά ελάχιστος ως και μηδαμινός, σε σημείο να αναρωτιέται κανείς αν όντως και πραγματικά "η νεολαία μας μαστιάζεται από τα ναρκωτικά". Ο όρος -για να γίνουμε λίγο πιο ουσιαστικοί- "κοινωνικό πρόβλημα" είναι σαθρός και σαφώς επινοημένος για ορισμένους σκοπούς. Το ότι δεν έχει κάποια βάση, τόσο επί του προκειμένου όσο και γενικά είναι φανερό: μετράμε θανάτους, ζωές και υπάρξεις, δεδομένα κρατικών υπηρεσιών. Ο όρος ζωή όμως δεν μπορεί να είναι μετρήσιμη έννοια. Στην ασάφεια όμως του όρου "κοινωνικό πρόβλημα" θα καταφύγουν όλοι οι έμμισθοι

ή οι άμισθοι (οι ακόμα χειρότεροι δηλαδή) υπάλληλοι της κυρίαρχης ιδεολογίας προκειμένου να αρχίσουν τις ηθικοπλαστικές τους διακηρύξεις: “Τα ναρκωτικά σκοτώνουν” (Όπως και τα αυτοκίνητα ή οι μηχανές κουρέματος του γκαζόν), “Δε θέλουμε ναρκωτικά για να είμαστε ευτυχισμένοι” (Όταν για να είναι κανείς ευτυχισμένος στο υπάρχον κοινωνικό σύστημα θα πρέπει να έχει κατεβάσει πολλά και πολλά -και κυριολεκτικά και μεταφορικά- ναρκωτικά³). Εν ολίγοις, όταν ακόμη και με τους δικούς τους κανόνες του παιχνιδιού, τα “ναρκωτικά” δεν αποτελούν “κοινωνικό πρόβλημα” -όπου τελικά “κοινωνικό πρόβλημα” ονοματίζει ο κάθε ηλίθιος ότι τον βολεύει προκειμένου να δικαιολογήσει τον μισθό του, μπορούμε εύκολα να καταλάβουμε τα κίνητρα όλων αυτών: Ηθικοπλαστικές διακηρύξεις οι οποίες πετυχαίνουν και τον διπλό στόχο που είναι και η επιδίωξη τους. Από την μια συντηρούν τους μύθους γύρω

από τις ψυχοτροπές ουσίες⁴ αυξάνοντας τα κέρδη τους (χρηματικά, κοινωνικά, πολιτικά) ενώ από την άλλη διαπομπεύουν τους χρήστες και συντηρούν την ηθική τρομοκρατία της κοινωνίας κατά το θρησκευτικό σύστημα αμαρτία-συγχώρεση. Με άλλα λόγια: **διατηρούν τον κοινωνικό έλεγχο**. Και αυτά ως ένα πρώτο σημείο -ως μια αρχική ανίχνευση του εδάφους. Ταυτόχρονα και σαν μια απροσδόκητη παρενέργεια αποπροσανατολίζουν γύρω από την πραγματική έννοια της φράσης "τα ναρκωτικά ως κοινωνικό πρόβλημα". Και εξηγούμεστε: αν κάπου σήμερα υπάρχει κοινωνικό πρόβλημα αυτό συνίσταται στο παγκόσμιο εμπόριο των ναρκωτικών και την υποταγή ολόκληρων κοινωνιών στις ανάγκες του εμπορίου. Συμβαίνει δηλ. ότι συμβαίνει και με το πετρέλαιο ή άλλες πρώτες ύλες, ουσιαστικά δηλ. για την κυρίαρχη ιδεολογία δεν συμβαίνει σχεδόν τίποτα διότι όλα αυτά εντάσσονται στην εξορισμού εμπορευματική φύση του καπιταλισμού. Και φυσικά δεν πρόκειται να αλλάξει κάτι στην περίπτωση νομιμοποίησης, αλλά θα γίνουντα όλα νομότυπα...

Ας δούμε όμως ένα άλλο σημείο του λόγου της κυριαρχίας. Όταν γίνεται λόγος για “ναρκοτικά”, απλά και μόνο με την αναφορά αυτή σπέρνουν την σύγχυση. Πώς ορίζουν με ιατρικούς-ψυχιατρικούς όρους, τους όρους ενός άλλου πεδίου -και μάλιστα

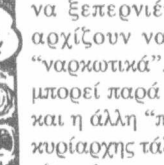
χωρίς να σέβονται τους ορισμούς, που οι ίδιοι έχουν δημιουργήσει, όταν δηλ. σαν ναρκωτικά ορίζονται όλες εκείνες οι ουσίες που καταστέλλουν το κεντρικό νευρικό σύστημα; Αυτό είναι αντιεπιστημονικό ακόμα και με τους δικούς τους όρους. Η επιλογή όμως αυτού του όρου δεν έχει γίνει τυχαία. Από όλες τις διαθέσιμες:

διεργετικά, ψυχεδελικά, ναρκωτικά, ψυχοτρόπα, κατασταλτικά κτλ. επιλέγεται η λέξη ναρκωτικά⁵. Η οποία και εκφράζει το κοινωνικό νόημα που επιθυμούν να αποδώσουν. Έτσι λοιπόν, η έννοια “ναρκωτικά” έρχεται να ερμηνεύσει όχι μια κοινωνική πραγματικότητα (την χρήση ψυχοτρόπων ουσιών) αλλά να ντύσει ιδεολογικά αυτή την κοινωνική πραγματικότητα. Η λέξη “ναρκωτικά” (=θάνατος) έρχεται να ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙ.

Το ζήτημα του ελέγχου σε σχέση με τα “ναρκωτικά” δεν σχετίζεται τόσο με την χρήση ή το εμπόριο. Αυτά δεν είναι παρά ένα μικρό μέρος του ελέγχου. Ο έλεγχος δεν ασκείται μέσω των ναρκωτικών, αλλά μέσω της **ΙΔΕΟΛΟΓΙΑΣ** των “ναρκωτικών”. Αλλά τί εννοούμε μιλώντας για ιδεολογία; Θα μπορούσαμε εύκολα να την ορίσουμε ως “ψευδή συνείδηση”, αλλά πέρα από αυτό εννοούμε επιπλέον εκείνο το σύνολο ιδεών, μύθων, φαντασιακών σημασιών που προέρχονται όχι από μια επεξεργασία των υποκειμένων, αλλά ως έτοιμες λύσεις,

απόψεις, ιδέες άλλων. Σε σχέση με τα ναρκωτικά τώρα, ως ιδεολογία ορίζουμε το σύνολο εκείνων των ιδεών που συνοδεύουν την χρήση τους, και οι οποίες δεν προέρχονται από την επεξεργασία, τις εμπειρίες και την υποκειμενικότητα του ατόμου αλλά από την κυρίαρχη φλυαρία και μυθολογία. Ας δώσουμε ένα παράδειγμα, απλοϊκό μεν διαφωτιστικό δε... ο τύπος εκείνος που δεν “μαστουρώνει” με το χασίσι αλλά με την ιδέα ότι θα πρέπει να “μαστουρώσει”. Οποιοσδήποτε εν ολίγοις, που δεν έχει σχηματίσει μια οικεία άποψη για το ζήτημα, και κατατράχεται από τις “διαφωτιστικές” απόψεις των ειδικών. Αλλά ας μιλήσουμε για το ζήτημα του ελέγχου μέσω της εμπορίας και της χρήσης. Όσον αφορά το εμπόριο, είναι ευνόητο, ότι ο έλεγχος πάνω στην διακίνηση είναι σχεδόν απώλυτος, όχι απόλυτος, σχεδόν (ο έλεγχος δεν μπορεί να είναι εξορισμού απώλυτος)- κενά σημεία όμως υπάρχουν. Το εμπόριο είναι φυσικά ο χώρος της σύγχρονης κυριαρχίας, εκεί ξεδιπλώνει και όλες τις ικανότητες της. Το ζήτημα όμως του ελέγχου πάνω στην ίδια την χρήση διαφέρει σχεδόν ριζικά. Δεν έχουν όλες οι ψυχοτρόπες ουσίες την ίδια πολιτιστική καταγωγή, δεν αποτελούνται από τα ίδια συστατικά, δεν έχουν το ίδιο ιστορικό υπόβαθρο. Έως και ένα χρονικό σημείο υπήρχε η κατά τόπους πολιτιστική-κοινωνική διαφοροποίηση, προϊόν γεωγραφίας, κλίματος, τεχνολογίας. Από

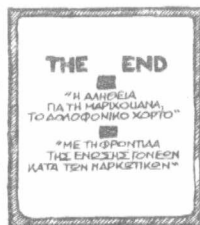

ένα όμως χρονικό σημείο και πέρα -με τις εξερευνησείς και την αποικιοκρατία- η διαφοροποίηση αυτή αρχίζει να ξεπερνιέται. Ένα από τα πρώτα στοιχεία που αρχίζουν να “παγκοσμιοποιούνται” είναι και τα “ναρκωτικά”. Βέβαια αυτή η “παγκοσμιοποίηση” δεν μπορεί παρά να συμβαίνει στον χώρο όπου συνέβαινε και η άλλη “παγκοσμιοποίηση” δηλαδή στον χώρο της κυρίαρχης τάξης. Με το πέρασμα όμως του χρόνου -και εξαιτίας μιας επιστημονικής προόδου- η πρώτη διαφοροποίηση παύει να υπάρχει, και εμφανίζεται μια άλλη. Η διαφοροποίηση μεταξύ φυσικών και τεχνητών ψυχοτρόπων ουσιών. Το ζήτημα φυσικού-τεχνητού δεν είναι ακαδημαϊκής φύσης, κατ’ αρχήν διότι εκεί που το φυσικό έχει ένα πολιτιστικό υποβάθρο, το τεχνητό δεν μπορεί να το έχει τουλάχιστον στην αρχή του, και επειδή είναι άμεσα συνδεδεμένο με το ζήτημα του ελέγχου. Ένα φυσικό προϊόν δεν μπορεί να ελεγχθεί παρά μόνο σε επίπεδο καλλιέργειας και εμπορίας και πάντα προς το σημείο εκείνο που θα αυξάνει το κέρδος, ο έλεγχος δεν μπορεί να αφορά τις επιδράσεις στον ψυχισμό του χρήστη. Ενώ αντίθετα με ένα τεχνητό προϊόν οι επιδράσεις στον ψυχισμό μπορεί να είναι σχεδόν (μην το ξεχνάμε) απίστευτα ελεγχόμενες. Δεν ισχυριζόμαστε όπως όπως θα θελαν κάποιοι ότι τα “φυσικά προϊόντα” είναι καλά και τα “βιομηχανικά” κακά, κυρίως επειδή δεν

αποδεχόμαστε την χριστιανική αντίληψη περί καλού και κακού.

Ένα ενδιαφέρον σημείο αυτής της ιδεολογικοποίησης των “ναρκωτικών” πέρα από τις αντιδραστικές απόψεις (“Θάνατος στους πρεζάκηδες”) και τις προοδευτικές (“Πρέζες στα περίπτερα”), έγκειται και ο λόγος των διάφορων αριστερών-μαρξιστών-αναρχικών-(ακόμα και) “καταστασιακών” οι οποίοι διαμορφώνουν έναν λόγο υποτίθεται επαναστατικό αλλά παρόλα αυτά παραμένουν σιδηροδέσμοι της ιδεολογίας των “ναρκωτικών” καθώς και των “ναρκωτικών” της ιδεολογίας. Ας ριξουμε όμως μια ματιά σε ένα μέρος αυτού του λόγου που δεν διαφέρει ουσιαστικά σε τίποτα από τα προαναφερόμενα. Είναι ένα άρθρο του Τ. Φωτόπουλου στην (πάντα φιλόξενη) Ελευθεροτυπία με τίτλο “Ναρκωτικά και Εξουσία: Απάντηση σε “αντιεξουσιαστές” και ημερομηνία δημοσίευσης την 25^η Σεπτεμβρίου του 1999. Δε θα μπούμε στην διαδικασία να ανασκευάσουμε λέξη προς λέξη και σημείο προς σημείο κυτό το άρθρο το οποίο βρήκει ηλιθιοτήτων, ασαφειών, ψεμάτων και ηθικοπλαστικών διακηρύξεων τα οποία και συγκροτούν με ένα αριστερό προφίλ έναν προς έναν τους μύθους της κυριαρχίας, αλλά το επιλέξαμε και για κάτι ακόμα· επειδή ο συγγραφέας του επικαλείται και κάποιες αιτίες αδράνειας ενός πολιτικού χώρου.

Ας δούμε λοιπόν, το ζήτημα του ελέγχου έτσι όπως το παρουσιάζει ο Φωτόπουλος. Αρχικά με ένα παράδειγμα: μέχρι τα 16 του κάποιος έχει υποστεί ήδη τουλάχιστον τους θεσμούς της οικογένειας, του σχολείου, της εκκλησίας, της αστυνομίας των ΜΜΕ. Αυτοί οι θεσμοί σαν σκοπό του έχουν τουλάχιστον και τον κοινωνικό έλεγχο, ή την κοινωνικοποίηση όπως αυτός ονομάζεται κομπά (δηλ. επιστημονικά). Όλα αυτά θα έλεγε ίσως κανείς ότι αρκούν για να ελέγξουν κοινωνικά το άτομο. Και σημείωση: ο έλεγχος και αυτών των θεσμών δεν ασκείται μέσω αλυσίδων και δεσμών, ασκείται με ψυχολογική βία και εκβιασμούς, ασκείται μέσω μιας ιδεολογίας, μέσω μιας “ψευδούς συνείδησης”, η οποία ενσταλάζεται μέσα στα άτομα. Έστω λοιπόν ότι το άτομο καταφέρνει να ξεφύγει από αυτούς τους δεσμούς, και γίνεται “κοινωνικός επαναστάτης”. Τι κάνει τότε η σοφή άρχουσα τάξη προκειμένου να διατηρήσει τον κοινωνικό έλεγχο πάνω του; Σύμφωνα με τον συγγραφέα αυτού του άρθρου, τον στρώχνει στα “ναρκωτικά”. Η γελοιότητα όμως αυτής της θέσης είναι πιστεύουμε καταφανής. Τα ναρκωτικά υπήρχαν και θα υπάρχουν, δεν τα εφηύρε ο καπιταλισμός. Τα χρησιμοποιεί όπως χρησιμοποιεί και οτιδήποτε άλλο προκειμένου να διατηρηθεί ως κυριαρχία. Εξάλλου, δείξαμε και κατά πόσο μπορεί πραγματικά να ασκήσει έλεγχο μέσω καθαντών των ναρκωτικών (σαν χρήση και σαν εμπορία). Εκεί που πραγματικά ασκεί έλεγχο η κυριαρχία τόσο σε σχέση με τα “ναρκωτικά” όσο και συνολικά είναι διαμέσου της ιδεολογίας. Και μια και μιλάμε και για τον αντιεξουσιαστικό χώρο, το πρόβλημα του δεν έχει να κάνει με τα “ναρκωτικά”, έχει να κάνει πολύ περισσότερο με την ιδεολογία. Αυτός είναι εξάλλου και ο τρόπος ελέγχου της κυριαρχίας πάνω του. Αυτός είναι εξάλλου και ο τρόπος ελέγχου της κυριαρχίας πάνω στην κοινωνία. Εν ολίγοις η ιδεολογία είναι αυτή που πραγματικά ναρκώνει, και σώμα και πνεύμα. Η ιδεολογία, η ψευδής συνείδηση, η διαχωρισμένη θεωρία από την πράξη, η “πριν από σας για σας” σκέψη, είναι το πραγματικό πρόβλημα -τουλάχιστον- ενός τμήματος του αντιεξουσιαστικού χώρου. Και κάτι επιπλέον η κοινωνία δεν ελέγχεται μόνο από τα ναρκωτικά, όπως προσπαθεί να μας πείσει όλος αυτός ο συρφετός, η κοινωνία ελέγχεται από τους θεσμούς, δηλ. από την εκπαίδευση, την οικογένεια, την θρησκεία, την τέχνη, τα ΜΜΕ, την αστυνομία κλπ. Τα “ναρκωτικά” αν μη τι άλλο καταλαμβάνουν ένα μικρό μέρος αυτού του ελέγχου. Ο 40άρης υπάλληλος πχ δεν είναι ναρκωμένος από την πρέζα, είναι ναρκωμένος

από άλλα πράγματα, ας μην τα μεγαλοποιούμε λοιπόν.

Ένα ιδιαίτερα ενδιαφέρον σημείο που δείχνει την κυρίαρχη ιδεολογία ντυμένη στα αριστερά της είναι ο επίλογος αυτού του άρθρου. Τον παραθέτουμε αυτούσιο: “Ερώτημα για τους “αντιεξουσιαστές”: μήπως ο σημερινός άνεμος φιλελευθεροποίησης στο κατεστημένο της ΕΕ έχει στόχο μεταξύ άλλων, τον έλεγχο του πληθυσμού μέσω των ναρκωτικών για να περνά ευκολότερα η σοσιαλφιλελεύθερη πολιτική των Σρέντερ, Κον Μπεντίτ και κομπανίας; Και είναι άσχετη με την εξάπλωση των ναρκωτικών η σημερινή απάθεια της δυτικής νεολαίας που, για παράδειγμα, ελάχιστα εξεγέρθηκε για το Νατοϊκό έγκλημα στην Γιουγκοσλαβία;”

Να ο τόπος μιας λαμπρής συνάντησης!!! Εδώ συναντιούνται η πάντα καλόψυχη κυρία Φάνη Πάλη Πετραλιά, ο Ριζοσπάστης, οι κοινωνιολόγοι του ελληνικού κράτους, η αναρχική ομάδα Οτάνις⁸, και πλείστοι όσοι. Οι νέοι μας αποβλακώνονται και δε θέλουν να δουλέψουν για το εργοστάσιο-τον κομμουνισμό-την ανάπτυξη του τόπου-την αναρχία και ότι κατεβάσει η کوύτρα του καθενός. Να τα ηθικοπλαστικά κηρύγματα!!! Να όλοι οι μύθοι και να όλες οι ιδεολογίες σε νέα πολυτελή έκδοση για να κόβετε την κόκα στο εξώφυλλο και να κάνετε τζιβάνες τα φύλλα!!!

Δε θα εξετάσουμε περαιτέρω αυτό το απόσπασμα γιατί θα οδηγηθούμε σε άλλα χωράφια. Πάντως κύριε Φωτόπουλε, για το συγκεκριμένο ζήτημα, την αδράνεια της δυτικής νεολαίας⁹ (αν και μιλάμε στην γλώσσα σας, χωρίς να κρίνουμε το Νατοϊκό έγκλημα -ποιος έχει εγκληματήσει εναντίον ποιου σε κείνη την χώρα; -ή το ζήτημα της νεολαίας), μήπως να φταίνει λίγο τα ΜΜΕ, το σχολείο, ή το πανεπιστήμιο; Για σκεφτείτε το λίγο...

Εν τέλει για το “πρόβλημα των ναρκωτικών”: το ουσιαστικό πρόβλημα έγκειται όχι στην χρήση αυτή καθεαυτή, αλλά στους μύθους που την συνοδεύουν. Οποιαδήποτε απομυθοποίηση είναι σχεδόν πάντα για καλό. Η αποποινικοποίηση ή μη δεν μας απασχολεί, αυτό αφορά την κυριαρχία και τους λογιστές της. Αυτό που θα πρέπει να επιδιώξουμε είναι η απομυθοποίηση, και η αποϊδεολογικοποίηση τους· όχι φυσικά αλλά και μόνο στα πλαίσια όσων αφορούν τα ναρκωτικά, αλλά στα πλαίσια μιας συνολικής αποϊδεολογικοποίησης της κοινωνίας.

Διότι όπως είπε και ο Παύλος: “Πρέζες υπάρχουν πολλές, αλλά η ιδεολογία σκοτώνει.”

1. Όποιες λέξεις βρίσκονται σε εισαγωγικά είναι προϊόν της φλυαρίας των ειδικών, των ΜΜΕ, και των παπάδων. Δεν σημαίνει ότι αποδεχόμαστε και το εννοιολογικό τους περιεχόμενο.
2. Συνειδητά παίζουμε με την γλώσσα τους. Φυσικά και δεν σναίνουμε με τους όρους τους.
3. Οι περισσότερες λέξεις όταν δεν βρίσκονται σε εισαγωγικά σημαίνουν κατά βάση ότι και η ετυμολογία τους, απαλλασόμενες δηλ. από την σύγχρονη φλυαρία...
4. Με αυτό τον όρο εννοούνται όλες οι ουσίες των οποίων η κατανάλωση έχει σαν σκοπό πρώτα και κύρια την επίδραση στο νευρικό σύστημα.
5. Στα αγγλικά δεν ισχύει αυτό· χρησιμοποιείται η λέξη drugs που περιλαμβάνει όλα τα φάρμακα. Αυτό το σημείο δείχνει και αρκετά πράγματα για εκείνους τους υπαλλήλους που αναφέραμε παραπάνω.
6. Ας θυμηθούμε το αλήστον μνήμη “De Bello Civili” και τα προγονικά “Κύκλος Ισοϋτίν” και παρεμφερή...
7. Και όχι σύμφωνα μόνο με αυτόν, αλλά και με όσους άλλους κύκλους αναφέραμε παραπάνω.
8. Βλέπε το πρόσφατο 10ο τεύχος και όχι μόνο.
9. Ω, τι ειρωνεία!!! Αν και ποτέ δε θεωρήσαμε την νεολαία ως επαναστατική δύναμη, πόσο εύκολα θα μπορούσε να αντείνει κάποιος ότι την μοναδική φορά που η νεολαία “πήγε να κάνει κάτι” ήταν τη δεκαετία ον ’60 όπου τα “ναρκωτικά” ήταν άρρηκτα συνδεδεμένα με την “επανάσταση”...

Β.α.Αλ.

Θέλεις ένα καφέ;

Διαβάσαμε πρόσφατα σε ένα από τα πιο μεγάλης κυκλοφορίας life-style περιοδικά, για την καινούργια ανακάλυψη των αφεντικών, που εισήγαγε πρώτη η Microsoft από τις αρχές της δεκαετίας των '90ς και επεκτάθηκε από τότε σε πολλές επιχειρήσεις. Ποια είναι αυτή η ανακάλυψη; Εφαρμόζοντας στην πράξη τα αποτελέσματα επιστημονικών παρατηρήσεων για την διεγερτική δράση του καφέ στο ανθρώπινο νευρικό σύστημα, η Microsoft αποφάσισε την καθημερινή προσφορά καφέ στους εργαζόμενους της επιχείρησής, θεωρώντας ότι θα αυξήσει έτσι την παραγωγικότητά τους. Μάλιστα τα αφεντικά προσφέρουν μια μεγάλη ποικιλία ειδών καφέ, ώστε να μπορεί ο εργαζόμενος να επιλέξει αυτό ακριβώς τον τύπο, που επιθυμεί να "απολαύσει". Πέρα από το ότι το περιστατικό αυτό αποτελεί άλλη μια απόδειξη του βαθμού υπαγωγής της ανθρώπινης καθημερινότητας στις προσταγές του συστήματος, τα αφεντικά θα πρέπει να ξέρουν (μια συμβουλή που θα δώσουμε αφιλοκερδώς), ότι ο καφές αποτελεί μια από τις πιο κοινές μη φαρμακευτικές διουρητικές ουσίες. Δηλαδή αυξάνει την αποβολή ούρων από τα νεφρά. Οπότε συστήνουμε στα αφεντικά, να βρουν κάποιο νέο τρόπο ώστε να αντισταθμίσουν την πτώση της παραγωγικότητας που θα προκύψει από την αναπόφευκτη απώλεια χρόνου στην τουαλέτα. Ένας ουροκαθετήρας για κάθε εργαζόμενο για παράδειγμα θα ήταν μια καλή ιδέα... Να δούμε μόνο τι άλλο ακόμα πρέπει να υποστούν κάποιοι για να συνειδητοποιήσουν την κατάστασή τους.

Δάκρυα πόνου και συγκίνησης κατέκλυσαν όλους εμάς εδώ στο "Τραίνο", με την είδηση του τραγικού θανάτου του Π. Σφηνιά.

Είναι κρίμα να χάνονται έτσι τέτοιοι άνθρωποι· τέτοιοι άνθρωποι θα πρέπει να πεθαίνουν αργά και βασανιστικά... σε μια μεγάλη φωτιά... ή στον πάτο της θάλασσας. Αλλά δεν είναι αυτός τρόπος να πεθαίνουν τα μεγαλοαφεντικά, ας πουν δεν πρέπει να κάνουμε μισοδουλειές. Τα μεγαλοαφεντικά πρέπει να πηγαίνουν όλα μαζί -όπως οι επιβάτες τους- όχι ένας-ένας. Είναι σύγχρονη αντίληψη του management αυτή; Πάντως εμείς προσμένουμε αυτή την βροχή εφοπλιστών με αδημονία...

Καλό χειμώνα!

Νοέμβρης μήνας. Ζέστη. Τα φυτά αγχώνονται. Ανθίζουν, τρελαίνονται και αυτά. Σπάμε τον κύκλο. Ποιον κύκλο; Λοιπόν αυτό το καλοκαίρι είδαμε αιώνια δάση να καίγονται, φωτιές να φουντώνουν...

Πλοία να βουλιάζουν, ακτές να μολύνονται...

Υποβρύχια πυρηνική στην αγκαλιά της κρύας θάλασσας, λάθη ανθρώπινα.

Καίγομαι από τον ήλιο. Δε βλέπω καλά... Ζεσταίνομαι. Airconditioning... Διακοπές τέλος.

Διαφημίσεις, νέα σεζόν. Νέο παραμύθι, τα μυαλά μου δε δουλεύουν καλά, δεν αποδίδουν...

Σημείες, αλβανοί, βάσκοι, καταλανοί, ιταλοί, γάλλοι και έλληνες σ'ένα νησί. Τι μας χωρίζει; Μας χωρίζει ο αέρας, ο ήλιος, (ή) η θάλασσα, δεν ξέρω. Οι διακοπές τελείωσαν. Όλοι στη δουλειά. Πάλι πίσω. Ετσι για να μην εφηυσχάζουμε. Ναι. Πάρε ένα δάνειο από την Αγροτική, Εθνική, ... , Πειραιώς, *έτσι και αλλιώς η επόμενη τραπεζική έννοια είσαι εσύ*. Κάθισε στον καναπέ.

Όλα αρχίζουν και τελειώνουν εκεί *αφού η επόμενη τραπεζική έννοια είσαι εσύ*...

Άντε και καλό χειμώνα στην Ελένη που την βλέπω μέσα από το τζάμι του λεωφορείου να πουλάει λουλούδια (τριαντάφυλλα κόκκινα) κάτω από την βρώμικη γκρίζα γέφυρα στο φανάρι. Καλό χειμώνα και στο Δημήτρη στο νησί που μαζεύει νερό από τα πλαστικά μπουκάλια για να ποτίσει τα λουλούδια που μόλις φύτεψε.

Καλό χειμώνα σε όλους... !

Μετά τη χώρα που γέννησε τη δημοκρατία, και η πιο μεγάλη δημοκρατία του πλανήτη φαίνεται να αντιμετωπίζει ένα... μικρό πρόβλημα: δυσκολεύονται "να εκλέξουν" τους διαχειριστές του πολιτικού τους συστήματος.

Η κατάσταση αν δεν ήταν γελοία, θα ήταν τραγική και αν δεν ήταν τραγική θα ήταν γελοία.

Η απάτη που ονομάζεται κοινοβουλευτική δημοκρατία παίρνει ύψος κωμικοτραγικό: οι image makers και οι διαφημιστές, οι εταιρίες δημοσκοπήσεων και οι δημοσιογράφοι κατάφεραν να αποκαλύψουν αυτό ακριβώς που ήθελαν να καλύψουν. Τα κόμματα *όντας* ίδια, επεδίωξαν να *φανούν* διαφορετικά και ω! του θαύματος οι ψηφοφόροι-καταναλωτές, τους αντιμετώπισαν σαν αυτό που όντως ήταν: σαν δύο το ίδιο πολύ καλά προϊόντα.

Εν μέσω όλων αυτών ο απερχόμενος πρόεδρος δηλώνει: "Πέρασα 8 διασκεδαστικά χρόνια". Καλή διασκέδαση για τον επόμενο.

